SRI D.B. CHANDREGOWDA : The Minister should request the concerned to withdraw the strike. ಅವರು ಅದನ್ನಾದರೂ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಗೌಡ : ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಒಂದುಕರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ನಾವು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

2) ವಿಷಯ : ಬೆಳಗಾಂ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆ.

+ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ (ಹಳಿಯಾಳ): ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಳಗಾವಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಲಾಟೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಲಾಟಿ ಚಾರ್ಜ್ ಆಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಗೋಲಿಬಾರ್ ಆಗಿದೆ. ಟಿಯರ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಸೆಲ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗತಾನೆ ಬೆಳಗಾಂನಿಂದ ನನಗೆ ಫೋನ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಶಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕಲ್ಲು ತೂರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಶಾಸಕರು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಇನ್‌ಫಾರ್‌ಮೇಶನ್ ಪ್ರಕಾರ 2-3 ಜನಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಇದೆಯೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಟ್ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅರಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಮನುಷ್ಯ ವಾಪಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಪೋಲೀಸ್‌ರವರಿಗೆ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್‌ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಟ್ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಠಿಣವಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿದೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರಾಪರ್ಟೀಸ್ ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಆಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸಚಿವರು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಇನೋಸೆಂಟ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಪಾಯವೂ ಆಗಬಾರದು; ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಶಾಪ್‌ಗಳು ಲೂಟಿಯಾಗಿವೆ. ಅದರ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಇನಜೂಡ್ಜ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಮೆಡಿಕಲ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಪನಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಯಾರು

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಗಲಾಟೆ, ಮತ್ತು ಗಲಭೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂತಹ ಗಲಾಟೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಗಲಾಟೆ ಆಗಬಾರದು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರದು ತಪ್ಪು ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರದು ತಪ್ಪು ಇದೆಯೋ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರು ಅಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೆ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಗಲಭೆಗಳ ನಡೆಯುವಂಥದ್ದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ರೀತಿಯ ಗಲಭೆಗಳಾಗಿವೆ.

+ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ (ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು): ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಗಲಭೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಶಸ್ತ್ರ ಮೀಸಲು ಪಡೆಯಿಂದ ಧ್ವಜ ಸಂಚಲನವಾಗಿ ಕರ್ಫ್ಯೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಕೈಮೀರಿ ಹೋಗಿರುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಬಹುಶ: ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆಗುವಂತಹ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಈ ಒಂದು ಸಶಸ್ತ್ರ ಮೀಸಲು ಪದೆಯಿಂದ ಧ್ವಜ ಸಂಚಲನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆತಂಕವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಅವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸೆನ್ಸೀಟೀವ್ ಏರಿಯಾಸ್ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೊದಲೇ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಆಗಬಹುದಾದಂಥ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಿತ್ತು? ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೋಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಗಲಭೆಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಮೀಸಲು ಪಡೆಯಿಂದ ಧ್ವಜ ಸಂಚಲನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಾದು ನಿಜವೇ, ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅವರು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

+ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇವೊತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುವಂತ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುವಂಥಾದ್ದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ವೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವು ಆಗಿದೆ. ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ

ವರದಿ ಇದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯಾಗುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಗಲಭೆ ಆಗುವಂತಾದ್ದು, ಗೋಲಿಬಾರ್ ಆಗುವಂಥಾದ್ದು ಇದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇತ್ತು. ಆದರೆ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಗಳ ನಂತರ ಶಾಂತಿ ಸಭೆ ಕರೆಯುವಂಥಾದ್ದು ತಕ್ಷಣ ಪೋಲೀಸ್ ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ಗೊಂದಲದ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟುಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು, ಕರ್ಫ್ಯೂ ಜಾರಿ ಕೊಡುವಂತಾದ್ದು ಗೋಲೀಬಾರ್ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ನಿಮಗೆ ಆ ರೀತಿಯ ಸೆನ್ಸಿಟೀವ್ ಪ್ಲೇಸ್ ಯಾವುದು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವ ಇದುವರೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಾಂತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜದ ಬಂಧುಗಳು ಸೇರಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥಾದ್ದರ ಕಡೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಗಲಭೆಗಳಾಗುವಂಥಾದ್ದು, ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ನಾಳೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ಇದೆ. ಈಗ ತಾನೇ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ನಿರಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಪೋಲೀಸರು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ತುಂಬುವಂಥಾದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗೊಂದಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಾರಿಗೌಡ ಪಾಟೀಲರು ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಶಾಂತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಮಾಹಿತಿ ಏನು, ಗಲಭೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಥವಾ ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಾರದೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮ ಯಾವ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ; ಈ ಗಲಭೆಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಏನು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಸರಿಯಾದಂಥ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದರೆ, ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ತಾವು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರಬೇಕು. ಪೋಲೀಸ್ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವಂತಾದ್ದು, ನಿರಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತಾದ್ದು ಹಾಗೂ ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ತರುವಂತಾದ್ದು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಶಾಂತರೀತಿಯ ವಾತಾವರಣ ತರುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೋಲೀಸರಿಂದ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಪೋಲೀಸರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಫಲರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಸತ್ಯ ಘಟನೆ ಏನು ಎಷ್ಟು ಸಾವು ಆಗಿದೆ, ಅತಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಏನು, ನಿರಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

+ SRI. B.I. PATIL (UCHAGAON) : Mr. Speaker, Sir, during the course of Ganapthi immersion procession in Belgaum City on 22-9-1991, some disturbances took place. This was happened mainly due to negligence on the part of the police in maintaining law and order. Knowing fully well the likelihood of such disturbances, the police could have taken

precautionary measures. I would like the Hon'ble Home Minister to enquire into the matter immediately and take necessary action. Further, I would also demand a judicial enquiry into this matter. As stated by Sri Deshpande, innocent people are arrested and I therefore request the Hon'ble Minister for Home to take steps to see that innocent people are freed.

+ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜನಗರ): ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇದೇ ತರಹ ಹೋದ ವರ್ಷ ಒಂದು ಗಲಭೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆದು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಹೋದ ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದು ಆದಮೇಲೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಭೆ ಕರೆದಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಇದು ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದು ಬೇಡ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಇಂಥ ಉತ್ಸವಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು, ಕಲೆತು, ಯಾವುದೇ ವರ್ಗವಾಗಿರಲಿ, ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತು ಆಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಆವೊತ್ತು ಒಂದು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಭೆ ಕರೆದರು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಈ ಪ್ರಾರಂಭ ನೋಡಿದರೆ, ಬಹುಶ: ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಗಲಭೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸೂಚನೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮ ಏನೇನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾದಂಥ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಈ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದವರನ್ನು ಕರೆದು ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

+ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ (ಧಾರವಾಡ ಗ್ರಾಮಾಂತರ): ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಗಲಭೆಗಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ನಾವು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥ ಗಲಭೆಗಳು, ಘಟನೆಗಳು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅಪಮಾನ ತರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಲಭೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು,

ಅಥವಾ ಗಲಭೆಯ ನಂತರ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರ ಆಗಬಾರದು. ನಾವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಗಲಭೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, There are forces which are trying to deliberately communalise politics. ಇಂಥ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ಮೊದಲನೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾದ ರಾಜ್ಯ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ಯಾರ್ಯಾರು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಧರ್ಮ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಧರ್ಮ ಎಂದರೇನು? ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯೆ? ಅಥವಾ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯೆ? ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಂದು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಕ್ಕು. Right to freedom of religion. It is an individual right and not a right conferred on a group. Right to freedom of religion is an individual right and not conferred on the group .ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಾತುಕತೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇವರನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ತಂದು ಮೆರವಣಿಕೆಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನದೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವಿದೆ.

ಪ್ರೊ ಎಂ. ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ : ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಯಾರು? ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಬೇಕು.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ರೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲವೆ?

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಪ್ರೊ: ಎಂ. ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ...

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈಗ ನಾವು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ : ಈಗ ಸದನದಲ್ಲೇ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಪ್ರೊ: ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ : ಇದು ಒಂದು ತಮಾಷೆ ಆಗಿದೆ. people who are creating disorder are raising point of order.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಿಮ್ಮ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ...

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಇದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಆರ್ಡರ್, ಆರ್ಡರ್..

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ: ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು, ಏಕೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಲ್ಲ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ : ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಾರದು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮಾನ್ಯ ಪ್ರೊ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು...

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ: ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ನಿಮಗಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅವರದ್ದು ಆದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಪೂಜೆ, ಪುರಸ್ಕಾರ, ಮೆರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನು ಅನಂತರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಆರ್ಡರ್.. ಆರ್ಡರ್.. ಆರ್ಡರ್

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ: ದೇವರನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ತಂದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಮಾನ್ಯ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಆರ್. ಶಿವರಾಮೇಗೌಡ: ದೇವರು ಅವರ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿನೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಪ್ರೊ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರೇ ತಾವು ಹೇಳಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ: ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವೇ?

MR. SPEAKER. I must compliment you and commend you on that. You have always been extremely brief.

Prof. M.D. NANJUNDA SWAMY : Thak you very much. Sir, though I wanted to be as brief as possible, there were interruptions. ಇಲ್ಲಿ ತಮಾಷೆ ಏನೆಂದರೆ, people who are creating disorders are trying to raise point or orders.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಉತ್ಕಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಗೌರವದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಯಾರು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು. ಇವತ್ತು ನಾಲಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾತನಾಡುವುದಲ್ಲ. ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದಲ್ಲ. ಗೌರವದಿಂದ ನಾಲಿಗೆ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಗೌರವ ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಲ್ಲ.

SRI. P.G.R. SINDHIA : This is too much.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಶಿವರಾಮೇಗೌಡ : ಮುಂದಿನ ಉಪ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ನೋಡಿದಿರಾ.... ನೋಡಿದಿರಾ ಸ್ವಾಮಿ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹೇಳಲಿ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವ ಹಕ್ಕಿದೆ...

SRI QUMARUL ISLAM : I am on a point or order. There are people who have no faith in God. He has got a right to speak. There are people in this world who have no faith in God. Whether they have a right to speak here or not?

MR. SPEAKER: They have got right. Everybody has a right to speak here.

SRI QUMARUL ISLAM: We also have a right to speak.

MR.SPEAKER: Qumaral Islam, everybody has a right to speak. Every body must speak within the rules. ರಾಜ್ಯದ ಒಂದೆರಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದಂತೆ ಘರ್ಷಣೆ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸೀಮಿತರಾಗಿರಬೇಕೆ ಹೊರತು ನಾವು ಧರ್ಮ, ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ..

(ಗೊಂದಲ)

ನನಗೆ ಅರ್ಧ ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ದೇವರಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ದೇವರ ಬಗ್ಗೆಯೇ

ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್‌ರವರೇ, ನಾಳೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಚರ್ಚೆ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ನಡುವೆ ಅದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕು ಹಿಡಿಯಿತು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಡುವೆ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು, ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ಎಂದು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದವರು ಇರಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾವು ನಿಷೇಧ ಹಾಕಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮೈಕ್ರೋಫೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು, ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಗದ್ದಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದವನು. I am also very religious man but at the same time, it appears to be very very indecent to use microphones in temples and mosques.ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಇದೆಯಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ನಿಷೇಧ ತರಬೇಕು ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ. ಧರ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಕ್ಕು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಬರೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

+ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ (ಶಿಕಾರಿಪುರ): ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಈ ಚೌಕಟ್ಟು ಮೀರಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಲಭೆಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಅದು ಆಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದವರನ್ನು ತನಗೆ ಸರಿ ಕಂಡಂತೆ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕು ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೆರವಣಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ನೋವಾಗದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ರೀತಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದು, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಎಲ್ಲಾರೂ ಒಂದಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗೌರವ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೀತು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ನೇತಾರರು ಇರಬಹುದು, ಸಾಧುಸಂತರು ಇರಬಹುದು. ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು

ಇರಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ. ಅವರು ಅವರದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿಬಾಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗೌರವ ತೋರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರೊ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು ಏನು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ಆಗಬಾರದೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕದೆ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಗಬಾರದು. ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಗಣಪತಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು, ಯಾವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜದವರು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವವರ ವಿರುದ್ಧ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಲಭೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವ ಜನರನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಆಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI QUMARUL ISLAM (GULBARGA) : Mr. Speaker Sir, about 3 years back, when Ganesha Utsava and Id-milad processions were going on, on the same day throughout the State, except 2-3 places, such disturbances took place. I will quote the example of my own city. Even though an All-party delegation had to go to Delhi to meet the Prime Minister, I expressed and regretted myself that I will not be able to accompany. I told the Chief Minister that I wanted to be in Gulbarga. We created history in Gulbarga. In the list of police, Gulbarga is prone to Communal disturbances. In the peace committee meeting, I said that the procession route is fixed, the timing is fixed but with mutual understanding, we can just change the timing. We are leading our procession and at the same time, about 6 Ganesha Mandalis have also started their processions. I said, why not our Hindu brothers coËoperate with us since we have participated in their Utsavas many a time. I wish to submit here that I was leading the procession in 6 places. Even the people belonging to BJP, Janatha Dal Corporators garlanded us. When the Ganapathi Utsava was going on at one place, they stopped and played Quawwali. This is the real brotherhood. We should build up this in our heart. We have also put, sprinkled rose water, Affar on them and embrassed each other.

Sir, the only thing is, even after 40 years of independence, why these things are happening? In the heart, we should build up that brotherhood. We are not pointing out those culprits who create that mischief. These culprits any how try to escape. That is why we told the police to come to our rescue. What happened in Yedrani, your own Constitutency? It is not Hindu -Muslim galata or anything of that sort. It so happened that the Ganesha Utsava Procession was going on, there was fight between the two groups. The house of ZP Member was attacked. One tractor was burnt. There is nothing of the sort of clash between Hindu-Muslim. Sir, some people purposely take the advantage in such situtations. If this is informed to police, definitely they can take action. Why these things have happened? Whether pre-emptive or precautionary measures have been taken by the police or not We should form State Integration Committee, District level Integration Committee and also Taluka level Integration Committee, inspective of political parties that we come from. We should celebrate these Utsavas not only for the community but for creation of National broherhood. Sir, with these few words, I end my submission.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯ (ಕನಕಪುರ) : ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾವು ಒಂದು ಬಹಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಂಥನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಬೇಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮೊದಲೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆ ಕ್ರಾಂತಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೇ ಇರುವವರು ಮುಂಚೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರು ಮುಂಚೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ಈಗಿನ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಲು ಆಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾನಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬ ಆಗಿ ಬಹಳ ದಿನ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಗಲಾಟೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಳೆದ 8-10 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಗಲಾಟೆ ಆಯಿತು? ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕಾಯಿತು? ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕಾಯಿತು? ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ? ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಟೆನ್‌ಷನ್ ಇದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಏತಕ್ಕಾಗುತ್ತಿದೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಪಿತೂರಿ ಇದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ಉಪ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನವೆಂಬರ್ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗಲಭೆಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಹೃದಯಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಗದೆ ಕೇವಲ ನಾವು ಅವರು ಅತ್ತರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಹೃದಯಗಳು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಹೃದಯಗಳು ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಕೆಲವರ ಹೃದಯಗಳು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಪುರಾಣಗಳ

ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆಯುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಮನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಗುರ್ತಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು ಏನಾದರು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ತಾವು ತಕ್ಷಣ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕಳುಹಿಸಿ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪೋಲೀಸ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾವಲು ಇದೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲವೋ ಅಥವಾ ನಾಳೆಯೋ ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ತಾವು ನಮ್ಮ ಸಭಾನಾಯಕರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕಳೆದ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಗಲಭೆ ಏನಿದೆ ಇದರ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಎಷ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದಿರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿರಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಕಡೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಕೈವಾಡ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ. ಅದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರಲಿ. ಸಾಧ್ಯವಾದರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತು ಸಂಜೆಯೊಳಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ: ಇವತ್ತು ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಸಿಚ್ಯುಯೇಷನ್ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬೆಳಗಾಂನ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಫಿಡೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಲೂ ಇವತ್ತು ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಯಾರು ಅರಸ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಏನೆಂದರೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ವಿವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ : ಇವತ್ತು ಮೆರವಣಿಗೆಯಾಗಲೀ, ಮೈಕ್‌ಸೆಟ್ ಹಾಕುವುದ ರಾಗಲೀ ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಲೀ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಾಗಲೀ, ಹಿಂದೂಗಳಾಗಲೀ ಅವರವರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವರು ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Muslimsare responsible, Hindusare responsible, antisociall elements are responsible.ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಂಟಿಸೋಶಿಯಲ್ ಎಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಇದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಪ್ರೊಸೆಷನ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಅದನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಇದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷದ ರೋಗ ಇದು. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಅದನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಅದೇ ರೋಗವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತೀರೋ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ : ಇದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಂತನೆ ಆಗಬೇಕು; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ತಕ್ಷಣ ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಿ. ಚರ್ಚೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ : ಇನ್ನು 3ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ : ಏನು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೋಗ ಎಂದು ಕರೆದೂ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರುಗಳಿಗೆ, ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುವಂತಹ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಏನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕಡತದಿಂದ ತಾವು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೆರವಣಿಗೆ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆಯೋ? ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರೂಪ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಶಕ್ತಿ, ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷದವರು ಇರಲಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ, ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜನರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ಮಾತು ಸಲ್ಲದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI K.C. MODGEKAR DESAI : Belgaum City has been able to maintain cordial and brotherly relations amongest Hindus and the Muslims since many years and the same is being explaimed by one and all the countrymen. Almost all the festivals...

(interruptions)

SRI K.C.MODGEKAR DESAI : Almost all the festivals of Hindus and the Muslims are being celebrated with all anxiety, peace of mind and devotion. As usual and in vogue, the higher authorities of the Police Department had a Peace Committee meeting.

MR.SPEAKER : What is it that are trying to read out? Are you making a statement?

SRI K.C.MODGEKAR DESAI : Yes.

Mr. SPEAKER : Then you have to come this side for making statement.

SRI K.C. MODGEKAR DESAI: I am telling the facts as to what happened there.

MR. SPEAKER : Minister is going to make a statement on this.

SRI K.C.MODGEKAR DESAI : I am stating as to what happened there?

MR. SPEAKER : Would you kindly convey it to the Minister either by way of a written statement or by way of a letter?

SRI K.C. MODGEKAR DESAI : I was in that procession..

MR. SPEAKER : You convey it to the Minister for Home. He is making a statement later in the evening or tomorrow.

+ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ (ಗೃಹಸಚಿವರು) : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು, ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು, ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ನಂಜುಂಡ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಬಹಳ ಮೂಲಭಾತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆದ ಘಟನೆಗಿಂತ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಘಟನೆಯಲ್ಲ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸ್‌ರವರು ಹತೋಟಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಲ್ಲಾರಿಗೌಡ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಘಟನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಾರಿ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಈದ್‌ಮೀಲಾದ್ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ದಿವಸ ಬಂದಿವೆ. ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ಯಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗುರುತು ಇದೆ. ಈ ಸಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಹಬ್ಬಗಳು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಬಂದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕಮರುಲ್ಲ ಇಸ್ಲಾಮ್ ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಾಂತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಾಗ್ದಾನವಾದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಮಿಲಿಟರಿ ಪೆರೇಡ್ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. We have anticipated the situation.

ಏತಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಅಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ಸಾವು ಆದಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಏನಾದರೂ ಅನಾಹುತವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗಾಯಿತು ಅಂದರೆ ಪ್ರೊಸೇಷನ್ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ದಿವಸ ಹೊರಟಾಗ ನಾವು ಹಾಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ. ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಆದದ್ದು ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬದಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆದನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಶಾಂತಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾವನೆ ತಾಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸದನಕ್ಕೆ ನಾಳೆ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆಸ್ತಿ ನಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿವರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ : ನಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ : ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ : ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.